

ОАД ДОСЛІДЖУВАТИМЕ КОМУНІСТИЧНУ ПІДРИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КУБІ

Вашингтон. — Організація Американських Держав ухвалила свою Раду повестити слідство в справі підпільної діяльності, яку ведуть комуністичного кубинського режиму в країнах Латинської Америки. Це слідство мають вести за згодою або і проти згоди, урядів, які є членами ОАД. На зборах міністрів закордонних справ ОАД в січні 1962-го року в Пунта-дель-Есте в Уругваї ухвалили були зорганізувати слідчу комісію, але досі її не було. Тепер президент ЗДА закликає, щоб ту комісію так організувати. Представники Бразилії заявили, що він є проти організації слідчої комісії, і що його країна не буде співпрацювати з такою комісією. Пропозицію ЗДА підтримали такі держави: Аргентина, Колумбія, Коста-Ріка, Уругвай, Перу, Гондурас, Гватемала, Ель-Сальвадор, Нікарагуа, Панама, Парагвай і Еквадор. За прийняття американської пропозиції було 13 голосів, проти — 1, а 6 представників здержалися від голосування: Мексика, Венесуела, Чиле, Болівія, Гаїті і Домініканська Республіка. Старший заступник американської пропозиції, а коли їм це не вдалося, вони здержалися від голосування. Бразилія проголосувала, щоб комісія ОАД могла вести

Секретар оборони може найкраще вирішувати оборонні проблеми — МенНамара

Вашингтон. — Промовляючи на Конференції Т-на Часописних Редакторів, секретар оборони Роберт МенНамара гостро виступив проти своїх критиків, які критикують його рішення, і твердив, що кожний секретар оборони знаходиться в такому становищі, що найкраще може вирішувати всі оборонні проблеми, на які односторонньо можуть дивитися представники різних родів збройних сил або інші фахівці. Він казав, що секретар оборони може оцінювати проблеми оборони з становища державних інтересів, а не якогось обмеженого вузького інтересу одного роду зброї чи зброєвої промисловості. Коли МенНамара обняв свій уряд в Пентагоні, то застав був там повний хаос, бо кожний рід зброї мав свої власні оборонні ідеї, і всі ті ідеї не були скоординовані в одному стратегічному плані. В огляді своєї поточної роботи в Пентагоні МенНамара згадав справу бомбовидки РС-70, ракети "Скайболт" і вогні літаків ТФХ, які МенНамара замовив у фірмі Джерард Дайнемікс, а не в компанії Буїнг, яка пропонує була нижчу оферту від інших фірм. МенНамара казав, що він не винищує себе понад військовиків, але він, стоячи на чолі цілого Департаменту Оборони, краще знає його потреби, як всі інші його помічники.

Сен. Кітінг пропонує, щоб Білий Дім скликав міжнародну конференцію в справі пістріка

Бруклін, Н. Я. — Сенатор республіканець із ньюйоркського сейту промовляючи при покладенні наріжного каменя під жідейський шпиталь хронічних недуг, заявив, що він домагатиметься в Конгресі, щоб президент Кеннеді скликав міжнародну конференцію в справі лікування недуги пістріка. В цій конференції мали б взяти участь лікарі з інших країн та зі Світової Організації для справ здоров'я. Ця конференція допомогла б координувати дослідні над по-

В АМЕРИЦІ

Державний Департамент має новий клопіт із видавання паспортів для комуністів, бо директорка паспортного відділу панна Франсес Дж. Найт, дізнавшись в Сематській Підкомісії Внутрішньої Безпеки нарікала на те, що Державний Департамент має видавати паспортів і таким особам, які, як комуністи, не мають права на виїзд за кордон. Найважчий Суд ЗДА вирішив, що відмовити комуністам закордонного паспортів можна тільки на основі судового рішення, а Федеральне Бюро Інвестигацій відмовляється давати інформації про запліднені в комуністичні особи, і тому важко є законно не видавати комуністам паспортів. Треба б нового закону в цій справі.

Пресова секретарка панні Джан Кеннеді панна П. Тірнер повідомила, що в найближчому місяці році в Білому Дому

Стівенсон стверджує високий авторитет ЗДА у світі

Об'єднані Нації. — Амбасадор З'єднаних Держав в Об'єднаних Націях Адлей Стівенсон, вернувшись з 5-тижневої подорожі до Західної Європи й Північної Африки, заявив на форумі Товариства кореспондентів ОН, що пресетиж ЗДА у країнах, що їх він відвідав, стоїть дуже високо. Водночас він твердив, що хоча вже тепер передбачати, в якій формі викристалізується нинішній процес, що проходить в Західній Європі — федерації чи конфедерації, з Британією чи без неї, — то все одно це буде демократія, свобода й поступ. Стівенсон рідше заперечив, наче б у Західній Європі була опозиція до закордонної політики през. Кеннеді. Він твердив, що скрізь є певне розуміння і пошана до посиленої американської програми збройної та що скрізь є певне розуміння, що Атавтистський Союз (НАТО) є необхідний. Стівенсон признав, що не є виключено, що Західна Німеччина змагається до власної атомової держави, маючи для її розширення потрібні капітали і науковців, — якщо Британія і Франція настоюватимуть на збереження своїх власних незалежних атомових потуг. Стівенсон вказав на народження і ріст нових генерацій в Європі, так само в Німеччині, з почуттям національної гордості.

"Астронавт" Брін передбачає космічні подорожі впродовж п'ятих років

Колледж Парк, Мериленд. — 36-річний "астронавт" Вільям Ф. Брін перебував повних п'ять місяців в окремій кабінеті, в якій були такі умови, як в час подорожі по космічних просторах. Він увійшов до кабінет 17-го листопада і вийшов із неї 17-го квітня. Він гадав, що майбутні астронавти зможуть перебувати в кабінет довгий час, навіть і 5 років, якщо тільки всі інші умови подорожі по космосі не дасть дозволити. Сталевий кабінет (12x12 стіл) була в Мерилендському університеті. Брін спочатку нудилося, але він пізніше почав скорочувати собі час там, що сам собі співав і танцював в кабінеті. Він там також малював і писав поїсти по побути людини в самоті, яка старіється робити наукові дослідні. Професор психології д-р Джейк Д. Фіндлей, який керував цим дослідом, заявив, що "здобув багато відомостей із цієї проби "астронавта" Бріна. Брін був ізольований від зовнішнього світу, з яким він зв'язок тільки за допомогою інтернаціональної системи телебачення.

Віце президент Джансон про оборонне значення Місяця

Даллас, Техас. — Віце-президент Ліндон Б. Джансон, промовляючи в Американській Аеронавтичній і Астронавтичній Інституті, заявив, що "здобути Місяць є великим ризиком, але ЗДА мають відважитися на той ризик, бо не здобути Місяця було б ще більшим ризиком". Віце-президент казав, що СССР старіється здобути Місяць і зробити там свій арсенал офіційної зброї. Здобути Місяця, на думку Джансона, буде революцією в науці і в інженерії, і воно дасть і користі для мирного життя. Але не сміємо забувати і того, що Місяць має дуже важливе військове значення. Якщо тільки можемо, домагатися віце-президент, то мусимо брати дуже активну участь в здобутті Місяця, бо СССР на Місяці, — це загроза для нашої волі. "Не сміємо гадати, що жадна країна не хоче використати Місяця для того, щоб панувати над світом". Віце-президент Джансон є головою Крайової Аеронавтичної і Космічної Ради.

Президент закликає ухвалити закон про медичну опіку для старших

Вашингтон. — Президент Кеннеді, промовляючи в Білому Дому до членів Крайової Ради Старших Громадян, повторив свій давніший заклик в справі медичної опіки над старшими особами в рамках соціального забезпечення. Президент казав, що він глибоко переконаний в тому, що знесення в тій справі законопроект є найкращий для старших осіб, бо він відповідає їхнім потребам. Президент твердив, що теперішній закон в цій справі Керра — Міллса не є задовільний, бо він не передбачає лікарську допомогу тільки тим особам, які вже витратили всі свої гроші, або які взагалі нічого не мають і не мали. Але в урядових колах не мають надії, що Конгрес цього року ухвалить цей закон. Гадують, що його приймають аж в 1965-му році.

ЗДА проєктують глобальне передбачення погоди

Вашингтон. — ЗДА проєктують всім країнам поробити якнайбільш аусилья в тому напрямку, щоб зорганізувати глобальне передбачення погоди. Коли б вдалося це здійснити, тоді, як сподіваються представники ЗДА, прийшло б до нової форми міжнародної співпраці і великої практичної користі з такою світовою бюро погоди. Представник американської делегації на Четвертому Конгресі Світових Метеорологічних Організацій в Женеві поставив внесок, щоб вивчати зорганізування "глобальної системи передбачування погоди" тому, що поступ в метеорології, головним чином "сателіти погоди" дозволять здійснити колишню мрію про глобальне передбачування погоди. На цю тему промовляв заступник асистента державного секретаря Річард Н. Гарднер на прийнятті Американської Географічної Унії та Американського Метеорологічного Товариства. Гарднер гадав, що співпраця в цій ділянці дуже легка, бо всі держави користатимуться із неї, і жадна країна в світі не може тут діяти сама, не маючи допомоги з інших держав.

В Джерзі Сіті відбудеться вистава опери М. Лисенка "Ноктюрн"

Українська оперна труппа під мистецтвним керівництвом д-ра І. Соневицького виставлює в Джерзі Сіті вечорами в залі Українського Народного Дому при Філі вул., виставу оперного шедевра Миколи Лисенка — "Ноктюрн". В першій частині вестора стра Леся Українки, п-ні Ізидора Косач — Борисява, поділяється сьогоднішню зустріч з Миколою Лисенком. Вистава опери "Ноктюрн" проходила з успіхом в містах Нью-Йорк і Філадельфія та зявляла найкращу оцінку фахівців. У постановці беруть участь, крім відомих оперних артистів, також молоді вокалісти. Цей подвійний привабливий вечір включатиметься в ланку святкування великого українського композитора Миколи Лисенка українською еміграцією.

Восни ді в Ляосі

Раненого під час боїв з комуністами вояка з неавторитарних з'єднань перевозять до шпиталю у Вієтнамі.

Ергард затверджений, як канцлер Західної Німеччини від осени ц. р.

Бонн. — Проф. Людвіг Ергард, віце-канцлер і міністер народного господарства, дістав від парламентарного клубу керівної Християнсько-демократичної партії затвердження, як кандидат на наступника 87-літнього канцлера Конрада Аденауера. Старий Аденауер до останку залишився вірний своїй опозиції проти кандидатури Ергарда і на зібранні партійних парламентаристів, хоч прославляв Ергарда як міністра економіки, проте знову твердив, що Ергардовий досвід економіки не дає йому ще кваліфікації на становищі канцлера. Проте в тайно голосуванні на голосуванні 225 послів — 159 голосували "за" Ергарда, тільки 47 "проти", а 19 стрималися.

На овиді знову конференція "на вершинах"

Москва. — В четвер минулого тижня амбасадор Британії Гомфрі Тревеллан і ЗДА Фай Колер перевели довгу розмову в советському міністерстві закордонних справ Андрея Громика на тему "можливості підписання договору про зборону дальніх ядерних експериментів. Як відомо, кількарічні переговори в цій справі, ведені за останнього року на Женевській 17-членній конференції розбросані, опинилися у сльній вулиці, з якої не видно виходу. Згадавши конференція у Москві мала на меті устояти, чи не було б переверсти в цій справі або конференцію міністерств закордонних справ ЗДА, Британії і СССР, себто трьох атомових держав, або навіть конференцію "на вершинах", з участю президента Кеннеді, прем'єра Мекмільлена і Нікіти Хрущова. На такі трідержавні конференції налягає за твердженням газет — Британія і ЗДА неохоче погодилися на таку ідею, не вірючи в доцільність зустрічі чотирьох держав. Американські керівні чинники прийшли бучити до переконання, що Со-

Советський міністр Володимир Ашкеназ, який провів в англійських властей ухвалення умов дозволу на постійне замешкання в Англії, старався на спільний ним пресовий конференції з'ясувати враження, що він отримав з Советського Союзу. Він заявив, що він надав їм советський паспорт і може в кожній хвилині вернутися до СССР, але — проживши своїх перших 17 років життя в Англії і переживши цю цю потім до Москви, він не міг — мовляв — "принимати до тамошніх відносин" і тому рішився "з особистих, а не політичних причин", вернутися до Лондону.

В Нью Йорку відбудеться весняний Літературно-мистецький ярмарок з участю молодих талантів

Нью Йорк. — Літературно-Мистецький Клуб у Нью Йорку влаштує в суботу 27-го квітня ц. р. о год. 7-й вечорі в залі Вашингтон Ірвінг Гай Скул на розі 16-ої вулиці свій щорічний Весняний Літературно-Мистецький Ярмарок, в якому головну участь братимуть молоді таланти. У програмі передбачене вступне слово Леоніда Нолта, виступ дитячого копу УМІ під керівництвом професора В. Цієнка, виступи молодих музиків Тамари Вожаківської, Юрія Вожаківського і Марти Чапельської, солістів оперного ансамблю К. Таранової і С. Крахня — Альчезекого, Т. Маковської, З. Дерлиці, В. Навівайки, Е. Фреді, як теж монтаж з творів молодих українських поетів Ліни Костенко, М. Вінграновського, В. Коротича і С. Гуцула складений Лесею Храпливою у виконанні членів Амараторської театральної студії в Нью Йорку під режисурою Володимира Осипенка. Фортепіановий супровід в руках Марії Цієнк і проф. Сигена Крахня.

Українська хроніка

Літературно-Мистецький Клуб у Нью Йорку влаштує в п'ятницю, 26-го квітня ц. р. вечір, на якому проф. Мирон Захалиський, який нещодавно домінив час перебування в Греції, а зокрема на Кипрі і Родосі та суміжних островах, поділиться враженнями із своєї подорожі. Доповідь буде ілюстрована фотосвітлинами. Початок о год. 8-й веч.

Доповідь д-ра Івана Л. Гухицького на тему "Деякі риси в історії української літератури XIX-го і початку XX-го сторіччя" відбудеться в рамках наукового засідання в Комісії для дослідження історії української суспільної думки при УВАН в будинку Академії при 206 Вест 100-й вулиці в Нью Йорку в суботу 27-го квітня ц. р. о год. 7-й веч.

ПОГРІШИЛИСЬ ШАНСИ ЗАМИРЕННЯ В ЛЯОСІ

У СТОЛИЦІ СІЯМУ ВІДБУЛАСЬ НАРАДА ВИСОКИХ
АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИКІВ

Вашингтон. — Шанси на тривке замирення в Ляосі погіршилися після того, як завели надії, що Совети співпрацюватимуть з Заходом у справі заведення там спокою. СССР і Британія були сповізними міноритарні Женевської конференції про Ляос і тому Британія налягала на Совети, щоб вони спільно інтенсивували в Ляосі у користь миру. Совети спершу погоджувалися, але в минулий понеділок представили британському уряду проєкт такої спільної інтервенційної резолюції, в якій — поруч із закликом до посварених таборів в Ляосі — закидується З'єднаним Державам винуватість тамошній неспокій, бо — мовляв — американська "скрита" допомога правим елементам спонукала комуністів до наступу. Британія відразу відкинула такий проєкт, а на Заході вважають, що Совети згоріли знали, що їх резолюція буде для Заходу несприйнятливою і зумисне так її вистилували, щоб вменювати спільну британсько-советську акцію в Ляосі. Західні коментатори прийшли до переконання, що Москва рішався радше ризикувати конфліктом з Заходом за Ляос, ані ж наразитися на нові закиди "м'якості" супроти Заходу з боку китайських комуністів. Тим часом західні кола потішували себе, що існуючі в Ляосі перемир'я від останньої неділі не було порушене. ЗДА настоюють, щоб комуністичні війська відступили з території, що їх вони в останніх тижнях, але нема вигляду, щоб це сталося, бо сам льяоский прем'єр, "неутралий" Суванна Фума, не підтримує американського становища. Навпаки, він викликав до столиці Ляосу Вієтнамську команданту державно-королівської армії ген. Ле Конга і заборонив йому будь-яку антикомуністичну акцію. Ле Конг — помічник американським кореспондентам з Ляосу — був "нахмурений", коли вийшов з розмови з льяоским прем'єром. Тим часом в столиці суїського Сіаму, в Бангкоку, відбулися наради, в яких взяли участь тамошній американський амбасадор Кеннет Тодд Янг, голівний командант американських збройних сил на Далекому Сході адмірал Гаррі Д. Фелт і прибулий з сусіднього Південного Вієтнаму тамошній американський командант ген. Д. Гаркінс. Окремо доводо нараджувалися сіамський уряд під провідом прем'єра, маршала Сари Танарата. За твердженням американських газет, ЗДА покищо не беруть під увагу виступу в Сіамі американських військ. Заступник державного секретаря Авелл Гаррарман, що його президент Кеннеді вивів до Парижу й Лондону для скоординування акції Заходу у відношенні до війни в Ляосі, заявив французькому й британському урядам, що ЗДА не поведуть ніякої військової акції в Південній Азії без попереднього повідомлення своєї держави.

Державний секретар Раск передбачує ще довгу війну у В'єтнамі

Вашингтон. — Державний секретар Дін Раск, обороняючи закордонну політику теперішнього Уряду, виправдував також американську допомогу Південному В'єтнаму в його боротьбі проти комуністичних партизанів Расака, який, що він, "не розуміє нікого, хто поручав би припинення й відмову матеріальної допомоги та залишення на призволяще хороброго народу у користь тих, що рад би погрішили нас і кожну війну та незалежну країну". Раск склав свою заяву в промові на Бенкеті Економічного Клубу в Нью Йорку. Проте він підкреслює, що не можна обі-

В Йорданії арештовано 11 міністрів

Амман. — 11 міністрів дисемінованого уряду Саміра аль-Ріфая арештовано, заклавши їм затіяння крадіякою демонстрацій, які відбулися минулої суботи й неділю у користь приєднання Йорданії до Об'єднаної Арабської Республіки. У тих демонстраціях три особи вбиті, а 42 перевезено раненими до шпиталів. Коло 150 студентів з-поміж демонстрантів арештовано. В містечку Сриху військові ніби стріляли до арабських втікачів, примічених у тамошньому великому таборі, а в містечку Рамаллах відбулася мовчазна жалібна демонстрація студентів у честь погиблих в демонстраціях. Проте в Йорданії налягали на спокій і влада міцно спочиває в руках 27-річного короля Гуссейна, якому вірно є 35.000 йорданська армія, особливо ж її коріння — колишній арабський легіон, зорганізований ще англійцями з кочівних арабських племен. Король Гуссейн перестеріг нарід, що кожний неспокій в Йорданії може бути використаний сусіднім Ізраїлем, який ніби пересував війська над кордон Йорданії. Ізраїль попередив, що він не допустить до того, щоб в Йорданії настав уряд, який був би насправді маріонеткою в руках єгипетського президента Абделя Гамала Насерра, бо така нова ситуація становила б загрозу для існування Ізраїлю. Король Гуссейн призначив новий уряд під проводом Шеріфа Гуссейна Ібн Насерра, який має перевести нові вибори.

У СВІТІ

Ізраїльський прем'єр Давід Бен Гуріон зирнувшись за заклинком до всіх жідей, щоб вони не попадали в пастку з приводу завоювання державної федерації Єгипту, Іраку і Сирії, але й щоб не бути "безвідповідально задоволенням з себе і сльминою на безебачку".

"Фігаро", один з передових французьких щоденників, твердить, що введові Фред Козлов стане наслідником Хрущова на становищі прем'єра СССР, причому Хрущов затримав собі становище першого секретаря компартії. "Фігаро" пошлюється на закордонне міністерство Східної Німеччини, як на джерело своїх інформацій.

В Альжирі советські військові техніки працюють від січня цього року над очищенням кордонних піл від сторонні Марокка і Тунісії від сотень тисяч людей. Число тих них обреховують на 20.000 осіб проти піхоти і 2.000 сигнальних мін. Вже за самостійності Альжир урядово

На шляху до координації регіонального руху

(Думки з приводу 1-ої Конференції Представників Регіональних Комітетів у Нью-Йорку).

Сучасний наш регіональний рух, що постав 10 літ тому, після періоду шукань за відповідними та успішними методами діяльності, нарешті ступив на єдинорозв'язний шлях.

1-ша Конференція представників Регіональних Комітетів із 18 повітів з західних українських земель, при участі представників Буковини, Лемківщини й Волині, — вирішила створити Раді Представників Регіональних Комітетів при Комісії Регіональних Дослідів НТШ.

Досі поодинокі Регіональні Комітети та їхні Редакційні Комісії самі старалися розв'язувати свої проблеми, як зби-

рання матеріалів (друкованих, писаних і знімок, карт), адрес, фондів, підшукування друкарів для видання книжок, акцій, кольпартажу виданих книжок. Це все невеликі справи тут, на чужині, де ми розпоромі по величезному континенту, і не маємо такої всеобіймаючої бібліотеки українства, якою була на рідних землях бібліотека НТШ у Львові.

Всі ці численні труднощі легше розв'язувати при допомозі наших науковців і фахівців з різних ділянок, які в'яжуться з виданням регіональних збірників.

Досі Комісія Регіональних Дослідів і Публікацій при

НТШ опрацювала запитання для авторів описів місцевостей чи повітів і областей, загальний план регіонального збірника та проект договору Регіонального Комітету з НТШ. Підготувалася така довідка: список наших науковців — фахівців у різних ділянках, що їхня співпраця потрібна для кожного регіонального збірника, список українських і чужинських бібліотек, де можна знайти матеріали, список наших людей, що можуть збирати потрібні матеріали по європейських, американських і канадських бібліотеках, список головних світових бібліотек, як і список українських бібліотек в Європі, Америці, Канаді, Австралії, Аргентині, Бразилії та в інших країнах поселення української еміграції, куди треба розіслати всі регіональні збірники.

Розшукуючи за матеріалами до однієї місцевості чи повіту, часом знаходяться ще інші важливі матеріали. Тому Комісія Регіональних Дослідів НТШ повинна мати адреси всіх Регіональних Комітетів чи тих ділянок, що збирають матеріали до регіональних збірників, щоб можна було повідомити за цікаві та інші особи про знайдені матеріали та вислати їх на відповідну адресу. Напр. — розшукуючи за матеріалами про Тереківський, автор цих рядків знайшов цікаві матеріали про Тернопільщину, Березанщину, Підгайчину, Чортківщину і навіть — Стрийщину. Думаю, що таких випадків є напевно більше. Також шукаючи за адресами тереківців, зібрав адреси країн з інших повітів. Отже якнайінтенсивніше співпраця всіх регіональних ділянок за посередництвом Комісії Регіональних Дослідів лежить в інтересі всіх Регіональних Комітетів.

1-ша Конференція Представників Регіональних Комітетів схвалила низку резолюцій, з яких найбільш важливі: створення Ради Представників Регіональних Комітетів при Комісії Регіональних Дослідів і Публікацій НТШ; всі регіональні збірники повинні публікуватися в Українському Архіві НТШ, повинні мати резюме, список матеріалів і ілюстрацій англійською мовою для інформації чужинців і тих наших людей, що вже слабо володіють українською мовою.

Заступлені були 18 повітів: Бережани, Ворців, Броди, Закарпаття, Коломия, Копичинці, Збараж, Зборів, Підгайці, Перемишль, Самбір, Тереків, Тернопіль, Угнів, Чортків, Яворів і, як і теж Буковина, Лемківщина й Волині.

В оживленій дискусії порушено багато справ, актуальних для всіх Регіональних Комітетів.

Зокрема треба відзначити активну участь в конференції проф. В. Кубійовича, основоположника нашого регіонального видавничого руху, що своїми науковими працями привніс найбільше до запускання цього наскрізь позитивного, патрістичного руху, що має на меті увіковічення та прославлення нашої вужчої батьківщини. Проф. В. Кубійович промовляв двічі, порушуючи багато актуальних проблем, що викликало живу дискусію.

Зроблено добрий крок вперед на шляху до координації нашого регіонального видавничого руху. Можна сподіватися, що всі Регіональні Комітети зголосять своїх представників до Ради представників Регіональних Комітетів до Комісії Регіональних Дослідів при НТШ, та що незабаром можна буде скликати першу сесію Ради Представників Регіональних Комітетів для обговорення всіх актуальних і невирішених справ, а з їх справді чимало.

Так то при солідарній співпраці наших Регіональних Комітетів з НТШ та його Комісіями: Регіональних Дослідів та Історично-Економічного — можна буде видати цілу низку добре опрацьованих і солідно зредагованих регіональних збірників в Українському Архіві НТШ, що збільшить частку наших видань НТШ і піднесе його престиж у 90-тому році його славного існування та всебічної наукової діяльності. І. Д.

Д-р Іван Козак

Д-р Володимир ГІЛЦІНСЬКИЙ

(Посмертна записка)

30 березня 1963 р. помер в лікарні в Нью-Йорку Н. Дж. св. п. д-р Володимир ГІЛЦІНСЬКИЙ, б. адвокат в Ярославі, б. учасник визвольної боротьби України та заслужений громадянський діяч.

Він народився 1887 р. в місті Ярославі, Західна Україна. В 12 році життя помер його батько і він опинився на життєвому шляху самотнім. Та це не зломало його, тільки загартувало його волю та навчило самостійності. І так сильна воля та самостійність у шлюбні й діляні стали основними прикметами його характеру. А до них приєднались ще любов до всього рідного. Цю спадщину свого батька він зберігав і плевав у своєму серці, упродовж всього життя. І саме вона дала йому силу встояти супроти асиміляційних впливів неукраїнського довкілля, серед якого він ріс і виховувався, та не тільки самому назавжди заховав своє національне обличчя, але й виховати своїх двох дітей в українському дусі.

Володимир ГІЛЦІНСЬКИЙ зумів власними силами поборовати всі перешкоди і труднощі, що накопичувались на шляху його життя, та довести успішно до намічених цілей. Закінчивши гімназію в Ярославі, він студіював право й політичні науки в університетах у Львові й Кракові, де з відзначенням склав приватні іспити та одержав ступінь доктора. Під час першої світової війни служив у судейському корпусі австрійсько-угорської армії, а відтак брав чинну участь у Листопадовому Зриві 1918 р. на західно-українських землях.

1922 р. відкрив в Ярославі адвокатську канцелярію, яка стала осередком цнрної приватної опіки та оборони місцевого населення, та твердим острівом українства в цій окупованій смузі. — Бо меценас ГІЛЦІНСЬКИЙ брав живу участь у всіх ділянках життя і громадської праці української спільноти. Філія та численні читальні „Прогресиві“, Філія і кружки „Рідної Школи“, Товариство Українських Міщан „Родина“, Філія та кружки „Сільського Господаря“, — це ті головні організації, розвіз яких був нерозривно зв'язаний з іменем цього зразкового патріота. У цій багатогранній громадській праці приходилося йому зустрічати численні перешкоди й труднощі та зносити дошкульні переслідування польських державних кол, які саме в цій окупованій смузі були особливо завзятуші й злосливі. Видана патрістична діяльність д-ра ГІЛЦІНСЬКОГО насторожила проти нього також німецьку займаницьку владу під час

д-р Вол. Гіліцинський

другої світової війни, яка його також в'язала. Та найжорстокіше пострадив на йому червоні окупанти, які в'язали його впродовж більше 3-ох років серед знущань та брутальних катувань.

Завдяки старанням його дітей, сина Юрія та доньки Ірини, які після другої світової війни, відокремлені від батьків, виїхали на скитальчину та опинилися в ЗДА, йому вдалося в серпні 1957 р. прибути з дружиною Оленою до них до Нью-Йорку. Та й тут він не спочив на лаврах. Не зважаючи на свій поважний вік та значно надшерблене тюрмою здоров'я, він виконував важку фізичну працю, щоб здобути прожиток родині та зможливий завершення студій своїм дітям. При цьому завжди знаходив час також для громадської праці, якій віддавався в новому місці поселення з молодечим запалом та повною посвятою.

Працював він секретарем хору „Трембіта“ та „Самомолючі“ в Нью-Йорку, співав у зга-

даному хорі, дописував до газет та при кожній нагоді зголюшувався добровільно до всякої праці. Своєю незвичайною робочістю в праці, а надією погідною вдачею та високою культурною поведінкою здідав собі загальну симпатію та глибоку пошану. Аж до останніх хвилин свого трудобитого життя зберіг він гарячу любов до поневоленої Батьківщини-України та неохотну віру в її недалеке визволення.

Висловом симпатії і пошани була численна участь громадянства в похоронних обрядах по ньому, а зокрема в Парастасі, що його відслужив похоронним домом Литвинів Веч. о. Вибліз з участю хору „Трембіта“. Після Парастасу виголосили прощальні промови: д-р О. Утриско від названого хору та Об'єднаних Хорів, проф. В. Стефанович від „Самомолючі“ в Нью-Йорку та Союз Кредитових Кооперативів в Америці, як також автор цих рядків, який прощав Покійного від бувишних Українських Вояків та від себе, як свого колишнього патріота в адвокатурі і щирою прихильця.

Нехай ця скромна записка буде символічною грудкою землі на довгому щирому шляху і справжнього патріота та допоможе зберегти серед сучасного і грядучих поколінь Вічну Пам'ять про Нього.

Середній Кіслюк, колишній радянський посол в Англії, а від березня минулого року заступник генерального секретаря Об'єднаних Націй для справ Ради Безпечки, найвищий рангою радянський урядовець в апараті ООН, помер в минулий четвер у Нью-Йорку у віці 55 років на недугу серця. Він дав був першу атаку серця в 1938 р., а в шпиталі Рутленда в Нью-Йорку перебував 8 днів. Він був одним з головних дипломатів СССР.

Успіхи молоді українки

Нью-Йорк. — Колумбійський університет найменував Марту Богачевську — Хом'як, кандидатку на доктора філософії з історії в цьому університеті, на „Президентів Феллов“. Це іменований покриттям неі університетські оплати на один рік і в додатку призначив студентом — \$1800 стипендію.

Пані Хом'як, донька д-ра Данила і Ростислави Богачевських з Філадельфії, закінчила Пенсильванський університет у 1960-му році із ступенем BA і номінацією до почесного товариства „Фай Бета Каппа“. Того ж року вона дістала стипендію Вудро Вільсона, яка дала змогу їй написати магістерську працю про 1848 рік у Галичині, і здобути ступінь магістра (MA) з Колумбійського університету в 1961 році.

Після одержання магістерського ступеня пані Хом'як уїхнула у програму студій, яка веде до докторату. У 1961-му році вона дістала стипендію від Фондації Форда на суму — \$4000, а рік пізніше стипендію від Колумбійського університету на суму — \$1500.

Марта Богачевська-Хом'як

Стипендія, яка прийшла із номінацією на Президентів Феллов, з призначення на академічний рік 1963-64, П-і Хом'як тепер підготується до усного іспиту і докторської дисертації з ділянки російської інтелектуальної історії. Вона вже 16 років є членом Пласту і тепер належить до куреня Уряду Старших Пластунок „Чортополохи“.

Свято Героїнь в Йонкерсі

За старанням Організації Жіночого Клубу при Комітеті Дому СУМА 28-го лютого в залі Дому СУМА академічно шанувало пам'ять тих жінок, які за українську національну ідею віддали своє життя.

Ініціаторка свята й голова згаданої організації п-ні М. Солоник виголосила наступне слово, чим розпочала програму. Місцевий жіночий хор під диригентурою п. А. Кулинич проспівав: „Не поря — не поря, „Він жертвою в бою“.

„Як він умирал“. Святочний реферат виголосила п-ні О. Желенська. П-ні В. Віток ви-

конала сольо пісні „Рідна мій мот“, при фортепіановому акомпаніменті п-ни Х. Губицької. П-ні М. Кіцюк продекламувала вірш Юрія Клена „Прокляті роки“.

В другій частині дано інсценізацію Н. Лузницької „На пам'ять 500“. Головну роль радісних передач виконали: п-ні М. Кіцюк і п. Р. Віток, п-ні Н. Кудрик режисувала. Відспіванням національного гімну закінчено програму.

Треба відмітити те, що День Героїнь вперше влаштовано в нашому містечку. О. Ж.

Увага! ОБВУА! Увага!

Закликаємо всіх Членів ОБВУА взяти участь в ТРАДИЦІЙНІЙ ПАРАДІ ЛЬОБЛЯНОСТІ

що відбудеться

у суботу, 27-го квітня ц. р.

ТОЧНО в год. 1-й по полудні.

Прохасмо прибути в темних одягах, без плащів та в капелюхах.

ЗВІРКА: ТОЧНО в год. 12:30 по полудні при 94-й вулиці та Madison Avenue.

Того самого дня в год. 6:00 вечора в УНДомі ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ нашого Відділу ОБВУА.

Управа Відділу ОБВУА, Нью-Йорк

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. УКР. НАРОДНИЙ ДІМ

(Бул. Фліт 90)

Дня 28-го квітня 1963 р., год. 6-та веч.

„НОНТЮРН“ М. ЛИСЕНКА

— в постанові —

УКРАЇНСЬКОГО ОПЕРНОГО АНСАМБЛЮ

таким

п-ні Ізидора КОСАЧ-БОРИСОВА

сестра великої поетеси Ліси Українки доповідь про зустріч з Миколою ЛИСЕНКОМ.

Молодь і старші своєю присутністю шануватимуть великого Композитора і привітають цінних гостей.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ у ФІЛАДЕЛФІЇ
СУБОТА, 27-го КВІТНЯ 1963 Р.
Год. 7-та вечора
Зала
Українського Громадянського Клубу
847 Фрейлінг вул.

23-й Річний Виступ Учні

середніх та вищих років

Виступають учні:

З. Вонторський, Д. Гладчук, М. Гуд, Ю. Гуд, І. Демчишин, С. Іванюк, Ю. Ісак, О. Кулинич, М. Кушнір, Л. Луківський, М. Мартинюк, В. Миско, І. Назаренко, Л. Олександрівська, В. Райнер, П. Рилко, А. Саганіт, Г. Саганіт, С. Турякська, О. Цегельська, Ю. Чайківський.

Кляска виступає:

О. Музиченко, Н. Недільська-Слободян, А. Огородні-Жалава, Ю. Оранського, В. Перфецького, М. Полеського, І. Черняківський.

Акомпаніатори: Т. Збір, Ю. Ісак, Г. Саганіт.

ВСТУП ЗА ПРОГРАМКАМИ.

ОВ'ЄДНАННЯ МІСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

мас шану запросити на

ВІДКРИТТЯ

Другої Малайської Виставки

ВОМОДИМИРА БАЧИНСЬКОГО

яке відбудеться

в неділю, 28-го квітня 1963 р.

о год. 12 в полудне

в залі Літературно-Мистецького Клубу

148 — 2-га Ав. в НЬО ЙОРКУ

Виставка-буде відкрита до 12-го ТРАВНЯ 1963 Р.

СУБОТА ВІД 8 — 10 ВЕЧ. — НЕДІЛЯ ВІД 12 — 8 ВЕЧ.

СПОРТ

НЕДІЛЯ, 28-го КВІТНЯ 1963

Год. 3:30 по пол.

на грізці Укр. Спорт. Майдану — при 31-й Еве. і 124 вул. — College Point, L. I.

— відбудуться —

ФУТБОЛЬНІ МІСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ

УСК Нью Йорк — S. C. ELIZABETH

ПЕРЕДЗМАГ: УСК (резерва) — S. C. ELIZABETH (резерва)

СПОРТ

Субота, 27 квітня 1963 р.

в залі

WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL

(При 16-й вулиці)

Початок о год. 7-й веч.

КВІТКИ в ціні: \$2.00, \$1.50, \$1.00

в кранціях АРКА, ЕКО, „Молоде Життя“ та в касі театру.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ В НЬО ЙОРКУ

ВЕСНЯНИЙ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК

ПРИСВЯЧЕНИЙ МОЛОДИМ ТАЛАНТАМ

Режисер Володимир ОСИПЕНКО — Конференція Ярмарку Львів ПОЛТАВА.

Акомпаніюють Світлана ЧАПЕЛЬСЬКА і Марія ЦИПІК

ТАМАРА ВОЖАКІВСКА, Ірина Демидович, Богдана Клепач, Світлана Луцка, Ірина Микулєнко, Вал Микулєнко, Марта Чапельська, Юрій Вожаківський, Юрій Демидович, Юрій Демисенко, Євген Личманенко, Юрій Микулєнко, Олександр Стружницький.

Солісти офіційного ансамблю Клавдія ТАРАНОВІЧ і Євгена КРАХНА: Ірина Дерягина, Тамара Моканська, Валентина Навівайко, Олена Федоренко та хор і оркестра УМІ в Нью-Йорку під кер. проф. Володимира ЦИПІКА.

Увага! Нью-Йорк, Н. Дж. й околиця Увага!

КОНЦЕРТ

МАРІЇ БАЛУК

Неділя, 28 квітня 1963 р., год. 7.30 веч.

Зала CONTEMPORARY HALL

7 Blicher Street — NEWARK, N.J.

При орґанізації проф. Іван ВАХАЛЯ

КОМІТЕТ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА

Т. Г. ШЕВЧЕНКОВІ у ВАШИНґТОНІ

м. НЬОАРКУ та ОКОЛИЦІ

— запрошує —

ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО НА

СПІЛЬНУ ЗУСТРІЧ

в суботу, 27-го квітня 1963 р.

о год. 7.30 веч.

в залі УКРАЇНСЬКОГО ЦЕНТРАЛІ

при 180 Вільям вул.

У програмі вечора Звіт Комітету та роздача грамот.

ОСОБЛИВО ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ТИХ, ЯКІ ЖЕРТВУВАЛИ \$25.00 ТА БІЛЬШЕ, ДЛЯ ОСОБИСТОГО ВІДВАННЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ГРАМОТИ.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ при НЬОАРКІСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

запрошує всю Молодь на

ВЕЧІРКУ

яка відбудеться

в СУБОТУ, 27-го КВІТНЯ 1963 р., о год. 7.30 веч.

LOEB STUDENT CENTER — Washington Square South N.Y.C.

ВСТУП 50¢ разом з ПЕРЕКУСКОЮ.

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

Тамара Вожаківська, Ірина Демидович, Богдана Клепач, Світлана Луцка, Ірина Микулєнко, Вал Микулєнко, Марта Чапельська, Юрій Вожаківський, Юрій Демидович, Юрій Демисенко, Євген Личманенко, Юрій Микулєнко, Олександр Стружницький.

Солісти офіційного ансамблю Клавдія ТАРАНОВІЧ і Євгена КРАХНА: Ірина Дерягина, Тамара Моканська, Валентина Навівайко, Олена Федоренко та хор і оркестра УМІ в Нью-Йорку під кер. проф. Володимира ЦИПІКА.

Дня 4-го травня 1963 року

СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА в СИРАКЮЗІ

— влаштує —

СТУДЕНТСЬКИЙ БАЛЬ

в ONONDAGA HOTEL — Jefferson Street

Початок година 9-та веч.

ВСТУП: \$5.00 пара; \$3.00 — від особи.

ВСІХ ЗАПРОШУЄМО!

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛОВАНОЇ СМЕРТІ
бл. п. д-ра Олександра ПЛІТАСА
буде відслужена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІН ЙОГО ДУШІ
в суботу, 27-го квітня ц. р.
о год. 12:00 вполудне
НА МІСЦІ ЙОГО ВІТЧОГО СПОЧИНКУ
на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦМВІНТАРІ
в БВНД БРґУКУ, Нью-Джерсі
ДРУЖИНА

Trident Savings and Loan Association
of Chicago, Illinois
ПОШТОВА СКРИНКА Є
БАНКОВОЮ ФІЛІЄЮ ДЛЯ
ОЩАДНОСТЕЙ „ТРАЙДЕНТА“
НИ ОБЛАСНО ПОШТУ, ВІН ОБЕРНЕТЕ ОБЛАСНІ ЗАПРОСИТИ КОРЕСПОНДЕНТИ
ДЛЯ ВСІХ ВАШІХ ОЩАДНОСТЕЙ, КОЛИ ВИ ЗАКАДАТЕ ЧИ ВІБРАТЕ.
ВАШІ ГРОШІ Є ВСЕ ОБЕЗПЕЧЕНІ
ВІСЬОТКА КРЕДИТІВ НА СТРАХУ ЦЕНТА ПОСЛАДНОСТІ НАМ ЧЕЗ, АБО
ОДЕРЖУВАТИ ЧЕЗІ ВІД НАС, ЗРОЗУМІЛО, БО ВАШІ ОЩАДНОСТІ Є ОБЕЗПЕЧЕ-
НІ ДО
\$10,000.00
ЧЕРЕЗ ФЕДЕРАЛ СЕРВІС ЕНД ЛОВН ІНШУРЕНС КОРПОРЕШН
ВАШІ ГРОШІ ПРОЦЕНТУЮТЬС

+

NEW YORK, N. Y.
Te.: ORchard 4-2568

[illegible]

FREE PARKING at Maiden Lane Lot, cor. Hamilton & Union Streets

...и словесная шум.